

журнали та ін. Тому учасники секційного засідання були одностайні у думці про доцільність поширення такого програмного забезпечення й у інших архівних установах України.

Змістовністю вирізнялися доповіді про документний склад та процеси формування особових архівних фондів видатних діячів науки, наукового описування та систематизації документів різнорівневих фондів (**Т. С. Горбач, В. В. Горєва, Л. І. Завалішина, А. О. Радзіловська, С. В. Старовойт, М. А. Філіпович**); про вивчення складу, змістового наповнення епістолярної спадщини визначних науковців України (**В. Т. Петрикова, А. І. Шаповал, Л. В. Шипко**), а також, що стосується біографічних документів вчених у складі особових фондів (**Ю. В. Булгаков, Т. В. Брязкало, Н. А. Наумова, О. П. Піддубний, Л. О. Шеремета**). Виступаючи аналізували досвід методичної роботи з комплектування та обліку особових архівних фондів Інституту рукопису НБУВ у 1940–1980 рр. (**І. С. Корчемна**), статистику використання архівних фондів Інституту архівознавства НБУВ за 1991–2014 рр., зокрема було висвітлено склад користувачів та проблематику наукових досліджень (**І. Г. Кіржаєва**).

Не залишилася поза увагою присутніх тема інформаційного потенціалу різних документних джерел, які мають велике значення для здійснення історичних розвідок та реконструкції окремих подій минулого (**О. О. Васильєва, О. І. Вербіцька, Т. В. Герасімова, О. І. Дзира, Г. В. Індиченко, О. А. Лук'янець, Л. А. Павленко, К. В. Петриненко, О. В. Принь, С. В. Сохань, І. В. Черняк**), а також питання про розвиток видавничої діяльності НАН України у 1956–1960 рр. (**С. М. Коваленко, Я. О. Бондарчук**), джерела до історії періодичних видань (**О. Ю. Горшихіна, І. В. Клименко**).

З особливим інтересом аудиторія вислухала виступ ученого секретаря ЛННБ України ім. В. Стефаніка **З. Т. Грень** про стратегії Львівської національної наукової бібліотеки

України ім. В. Стефаніка у галузі популяризації документальної спадщини. На завершення доповідачка представила 400-сторінковий каталог «Spotkanie: drzeworytu ludowe z kolekcji J. G. Pawlikowskiego = Зустріч: народні дереворити з колекції Ю. Г. Павліковського. – Krakow, 2014», який був переданий в дар НБУВ.

У підсумковому виступі академіка **О. С. Онищенка** були окреслені пріоритетні завдання щодо подальшого нарощування наукових досліджень з означеної тематики, відзначалась складність і значущість роботи архівістів з опрацювання документальної спадщини для розвитку сучасного українського суспільства та створення вітчизняних інформаційних ресурсів.

Необхідно відзначити, що більшість виступів учасників секції ґрунтувалася на власному досвіді роботи в архівних і бібліотечних установах. Загалом, засідання пройшло в атмосфері продуктивного діалогу та плідного обміну думками. На завершення його роботи було обговорено і схвалено Рекомендації Міжнародної наукової конференції. Вносячи доповнення у проект заключного документа, присутні наголошували на поглибленні співпраці архівних установ України різного підпорядкування у царині дослідження документальних комплексів, на розширенні комплексу інформаційних послуг і веб-сервісів для користувачів електронних джерел наукової інформації з метою створення у майбутньому єдиного інформаційного простору у системі архівних ресурсів України.

**Лідія Яременко,**

канд. іст. наук,

директор Інституту архівознавства НБУВ

**Оксана Вербіцька,**

канд. філос. наук,

старш. наук. співробітник НБУВ

## Організація ресурсів наукової бібліотеки: партнерство та ефективність

У роботі секції «Організація ресурсів наукової бібліотеки» взяли участь фахівці НБУВ, представники провідних національних і наукових бібліотек України, зарубіжні гості – директор Центральної наукової бібліотеки НАН Киргизької Республіки **Ш. Д. Ібраїмова**, директор Центральної наукової бібліотеки ім. Я. Коласа НАН Білорусі **О. І. Груша**, куратор відділу європейських та американських студій Британської бібліотеки **О. В. Керзюк** – загалом понад 70 осіб. У центрі уваги учасників секційного засідання перебували питання ефективної організації та використання інформаційних ресурсів бібліотек, сучасних можливостей та перспектив розвитку каталогізування.

Куратор відділу європейських та американських студій Британської бібліотеки **О. В. Керзюк** у своїй доповіді «Ефективна організація і використання ресурсів Британської бібліотеки у співпраці з партнерами (на прикладі відділу європейських та американських студій)» презентувала нову стратегію розвитку Британської бібліотеки, ухвалену на початку 2015 р., ознайомила з досвідом розкриття різних фондів на прикладі виставкової роботи, співпраці з бібліотеками Об'єднаного Королівства та світу, культурними центрами, університетами, комерційними компаніями тощо. На завершення доповідачка підкреслила, що питання кращої ор-

ганізації та ефективного використання бібліотечних ресурсів завжди залишатиметься головним пріоритетом діяльності Британської бібліотеки.

З сучасними напрямками роботи Центральної наукової бібліотеки НАН Киргизької Республіки ознайомила присутніх її директор **Ш. Д. Ібраїмова**. Вона відзначила, що в рамках співпраці з міжнародною організацією CRDF–Global у 2012 р. було створено Киргизьку віртуальну наукову бібліотеку. Тепер через інформаційний портал науковцям країни надається безкоштовний доступ до світових баз даних DOAJ, AGORA, HINARY, OARE, є можливість виставляти ресурси Асоціації університетських бібліотек Киргизії, ЦНБ НАН КР. Доповідачка розповіла про участь бібліотеки в проекті «Корпоративний репозитарій авторефератів і дисертацій» з надання доступу до повних е-версій авторефератів дисертацій вітчизняних учених. ЦНБ також бере участь у зведеному ЕК бібліотек Киргизстану та здійснює реферування всієї наукової періодики НАН КР.

Перспективам каталогізування в контексті «Стратегії розвитку бібліотечної справи в Україні до 2025 р.» присвятила свій виступ заст. генерального директора Національної наукової медичної бібліотеки України **О. М. Бруй**. Вона відзначила, що каталогізація в Україні потребує низки комплексних,

системних змін відповідно до сучасних світових тенденцій. Присутніх було поінформовано про створення Міжвідомчої робочої групи з питань формування Стратегії розвитку бібліотечної справи в Україні при Міністерстві культури України, розроблення перспективних напрямів її впровадження з детальним планом заходів по кожному з них. На першому етапі планується створення системи швидкого, зручного, релевантного пошуку та доступу до бібліотечних ресурсів на рівні окремих бібліотек, регіональному і національному рівнях на принципах корпоративної співпраці та економічної доцільності. Для цього пропонується: а) створити координаційний центр системи корпоративного каталогізування бібліотек України на базі Державної наукової установи «Книжкова палата України ім. Івана Федорова», що сприятиме підвищенню якості бібліографічних записів і скороченню витрат на їх створення; б) запровадити зведений ЕК бібліотек України; в) сформувати корпоративну базу даних авторитетних національних файлів; г) розробити інформаційно-пошукову систему видавничої продукції, що буде використовуватися для оптимізації поповнення бібліотечних фондів. Для забезпечення ефективної діяльності бібліотек, надання якісних бібліотечно-інформаційних послуг, наголосила на завершення доповідачка, у першу чергу, необхідно створити низку загальнонаціональних стандартів, які б врегулювали діяльність бібліотечно-інформаційної галузі, розробити відповідне програмне забезпечення, сформувати систему якісного навчання бібліотекарів.

Про впровадження міжнародного стандарту каталогізації RDA у провідних бібліотеках світу та перспективи для українських бібліотек йшлося у виступі завідділу НБУВ, д-ра іст. наук **Н. В. Стрішенець**. Доповідачка зазначила, що провідні бібліотеки світу вже розпочали перехід на нові правила каталогізації RDA з квітня 2013 р., детально зупинилася на процесі перекладу та впровадження нового стандарту в зарубіжних бібліотеках. Було поінформовано присутніх про встановлення контактів із керівним комітетом RDA щодо умов його перекладу українською мовою, про пошук коштів для основного перекладу, оголошений конкурсний набір перекладачів, та результати опитування українських бібліотекарів щодо впровадження нового міжнародного стандарту.

Досвідом розроблення та запровадження методів ведення предметного каталогу поділилася завідділу Національної на-

укової медичної бібліотеки України **А. В. Відьма**. Сучасному стану та перспективам розвитку національного еталону УДК в Україні присвятила свій виступ завідділу Книжкової палати України ім. Івана Федорова **В. М. Муравйова**. З інформаційною інфраструктурою НАН України, яка об'єднує широкий спектр бібліотечно-інформаційних ресурсів, створених в установах Академії, та роллю академічних бібліотек в їх організації і структуруванні ознайомила присутніх провід. наук. співробітник НБУВ **Г. І. Солоіденко**. У виступі мол. наук. співробітника НБУВ **О. Л. Сокур** було розглянуто бібліографування як засіб організації інформації на прикладі бібліографічних та біобібліографічних покажчиків, довідок, підготовлених у бібліотеках НДУ НАН України.

Низку виступів учасники конференції присвятили практичним напрацюванням у галузі організації ресурсів у НБУВ: ретроспективному каталогізуванню журналів та продовжуваних видань (мол. наук. співробітник НБУВ **П. І. Шекера, І. Л. Хандошко**); створенню ЕК книг, надрукованих латинським шрифтом (мол. наук. співробітник НБУВ **Л. П. Курвякова**); транслітерації українських прізвищ при каталогізуванні видань іноземними мовами (зав. відділу НБУВ **П. І. Шекера**).

Учасників секційного засідання було поінформовано щодо перших результатів анкетного опитування читачів НБУВ стосовно можливої консервації традиційних каталогів і переходу на ЕК (гол. бібліотекар НБУВ **С. Г. Смуць**) та нових можливостей доступу до світових наукових е-ресурсів (гол. бібліотекар НБУВ **О. В. Полякова**).

У ході дискусії порушувалися й інші актуальні питання: підготовка національних стандартів стосовно бібліотечно-інформаційної діяльності, впровадження предметного каталогізування, створення національної бази даних авторитетних записів, спрямованих на розвиток бібліотечно-інформаційної сфери України. Усі виступаючі наголошували на важливості активізації міжвідомчої взаємодії освітніх, наукових та інформаційних інститутів, національних бібліотек і бібліотек наукових установ НАН України, на координації та кооперації зусиль національних галузевих бібліотек, науково-інформаційних установ у створенні національного зведеного каталогу.

**Олена Сокур,**  
мол. наук. співробітник НБУВ

## Бібліотеки як інтегратори і поширювачі біографічного знання

Секцію «Бібліотеки як інтегратори і поширювачі біографічного знання» вступним словом відкрив генеральний директор НБУВ, директор Інституту біографічних досліджень НБУВ, д-р іст. наук, чл.-кор. НАН України **В. І. Попик**. Свою доповідь «Здобутки і завдання сучасної бібліотечної біографіки» він присвятив підсумкам діяльності Інституту біографічних досліджень НБУВ – спеціалізованого підрозділу, який вивчає теоретичні та методичні проблеми біографіки, біографістики, біобібліографії. Інститут завершує виконання теми НДР «Бібліотеки як центри формування ресурсів біографічної інформації». Одним з досягнень фахівців ІБД є обґрунтування тези, що саме бібліотеки є головними осередками формування, систематизації, опрацювання та поширення ресурсів рукописної, друкованої, електронної історико-

біографічної інформації. Діяльність бібліотек позначена значною широтою проблемно-тематичного діапазону, що підтверджує особливе місце і роль останніх у біографічних дослідженнях. Силами співробітників Інституту проаналізовано багатоплановий досвід бібліотечних установ України різних рівнів щодо форм і методів пропаганди біографічних знань, обґрунтовано необхідність і можливість формування єдиного дослідницького простору в галузі біографіки, біографістики, споріднених спеціальних історичних та бібліотечно-інформаційних дисциплін з розбудовою різних типів віртуальних дослідницьких лабораторій, розрахованих на інтеграцію зусиль розподілених творчих колективів фахівців з усіх регіонів України та зарубіжжя. Ці та інші напрями досліджень, зокрема щодо розвитку галузевої і регіональної